

Onderdruk

Ons prachtige Twentse coulissenlandschap lijkt een vanzelfsprekendheid maar is het niet.

Die coulissen staan al decennia onder

druk. Sluipmoordenaars ruimen ieder jaar een beetje op: bomen worden hoog opgesnoeid, een paar worden er gerood of 'geholpen', bijvoorbeeld aan de uiteinden van de houtwallen en steeds iets verder. Na verloop van jaren is er dan vrijwel niets meer van over. Afrasteringen en greppels verdwijnen, waardoor de onderbegroeiing eruit wordt gevreten, ge(bos)maaid of geploegd. Het verval gaat heel geleidelijk, duurt soms een generatie, maar je kunt het met een scherpe blik gewoon zien vanuit je autoraam; langs de A1 tel ik moeiteloos vijftig van die plekken. Ik zeg regelmatig gekscherend: 'Eén of twee bomen in een weiland... dat is verdacht'. Het zijn dikwijls de laatste herinneringen van wat eerder een houtwal of houtsingel was; pak de oude topo-kaarten er maar bij.

Deze houtwallen, singels en heggen heten in het jargon 'landschapselementen' en fungeren als bosranden. Ze zijn buitengewoon belangrijk. Niet alleen voor de aantrekkelijkheid van de woon- en werkomgeving maar ook voor de biodiversiteit en het milieu; het hele ecosysteem. Denk aan het vastleggen van CO₂, vasthouden van water en filtering van de lucht. Afgelopen plantseizoen hebben we op Twickel zo'n 25.000 stuks plantsoen geplant. De helft als bosverjonging en in bosranden, de andere helft in landschapselementen en op erven. Een divers assortiment met veel bes- en nootdragers, o.a. eik, beuk, linde, els, hazelaar, meidoorn, sleedoorn, kornoelje, mispel en wilde peer. In de Gelderse Waard en op Hof te Dieren planten we nog meer, zo'n 80.000 stuks in dertien kilometer struweelhaag en een kilometer knotbomenrij. Ieder gat, haperende lijn of missing-link in het landschap of langs een weg is de moeite waard om te vullen. En als we op Twickel al zoveel stuks kunnen planten, wat kunnen we dan wel niet buiten het landgoed? Op die manier stofferen we het landschap en gaan we zuinig om met onze vruchtbare landbouwgrond.

De Overijsselse gedeputeerde Gert Harm ten Bolscher wil in het kader van de Bossenstrategie één miljoen bomen planten. En recent nam hij namens alle provincies enthousiast het 'Aanvalsplan Landschapselementen' in ontvangst. Mijn advies: omarm dit plan en denk in bomen én struiken, bos én bosranden. Focus op het herstel van de coulissen, dicht de gaten tussen de bomen en rijg het landschap weer aaneen. En begin rond het knooppunt A35/N36 bij Almelo-West/Wierden...

